

21.11.2025

Dzisiaj wszyscy jesteśmy humanistami cyfrowymi. Spotkanie z Cezarym Rosińskim

Humanistyka i studia filologiczne coraz rzadziej kojarzone są wyłącznie z godzinami spędzonymi w bibliotece, z pracą przy świeczce i kałamarzu. Pracujemy dziś w innych realiach. Potrzebujemy zasobów cyfrowych, technologii, mocnych komputerów, dzięki którym możemy pracować z bazami danych czy ze sztuczną inteligencją.

Jak mówi nasz dzisiejszy Rozmówca, **dr Cezary Rosiński**, jeśli zaakceptujemy pewną naturę zjawisk, z którymi na co dzień pracujemy, to okaże się, że zarówno literatura piękna, teksty, informacje słownikowe i encyklopedyczne, biogramy, zasoby biobibliograficzne, a nawet edycje krytyczne, bibliografie, notatki, zdjęcia, adnotacje, i inne nawet najbardziej tradycyjne praktyki humanistyczne - wszystko to możemy opowiedzieć językiem danych. A mówiąc o tych zasobach jako o danych oraz o metadanych (a więc danych na temat danych) jesteśmy w stanie opisać wszelkie oryginalne zbiory.

Absolwenci kierunków humanistycznych uprawiający humanistykę cyfrową (czyli, w tym kontekście, "żonglujący" opisanymi wyżej danymi) są na rynku pracy bardzo użyteczni. Różnego rodzaju działania związane na przykład z rozwojem dużych modeli językowych, z rozwojem sztucznej inteligencji, cały czas potrzebują humanistycznego zaplecza.

Czy kompetencje cyfrowe są obecne w programach studiów polonistycznych? Gdzie ich szukać? Na co powinni zwrócić uwagę dzisiejsi studenci polonistyki, ale też absolwenci? Jakie podejmować aktywności, żeby zdobyć umiejętności pozwalające w taki sposób uprawiać humanistykę? I jaka była droga zawodowa naszego Rozmówcy, który swoją ścieżkę dydaktyczną nazywa "nieco schizofreniczną", i który od badań stricte literaturoznawczych przeszedł do wykorzystania humanistyki cyfrowej w badaniach jezuickich i wyjazdu do Peru?

dr Cezary Rosiński - adiunkt, dokumentalista i specjalista ds. danych w Pracowni Bibliografii Bieżącej Instytutu Badań Literackich PAN, współautor "Polskiej Bibliografii Literackiej". Interesuje się przestrzenią w literaturze współczesnej. Próbuje na polskim gruncie wykorzystać osiągnięcia Bibliographic Data Science.

Jest zaangażowany w polskie i europejskie projekty badawcze w ramach Centrum Humanistyki Cyfrowej IBL PAN, m.in. PBL-Lab, DARIAH-PL, TRIPLE.

dr Piotr Bordzoł - polonista, członek redakcji "Biuletynu Polonistycznego".

Linki do treści na temat wydarzeń i projektów wymienionych w rozmowie:

- Konferencja *Polonistyka i jej strategiczne znaczenie dla państwa polskiego* (Senat RP, 27 listopada 2025)
 - *Nie ma niewinnych danych, czyli o budowaniu wielojęzycznej platformy GoTriple* - Cezary Rosiński w rozmowie z Magdaleną Wnuk
 - Summer School on Jesuit Studies - cyfrowe narzędzia bibliograficzne w służbie badań jezuickich
-

Seria podcastu
"Spotkania
Biuletynu",
zatytułowana
"Polonistyka
zaangażowana",
realizowana jest

w ramach projektu "Polonistyka wobec wyzwań współczesnego świata". Dofinansowano ze środków budżetu państwa w ramach programu Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą „Nauka dla Społeczeństwa II” (numer projektu: NdS-II/SP/0264/2024/01).

Strona internetowa projektu: <https://biuletynpolonistyczny.pl/pl/projects/polonistyka-wobec-wyzwan-wspolczesnego-swiata,1851/details>

Intro i outro

- Muzyka Piotr Lakwaj, czyta Aldona Brycka-Jaskierska
- Producent: Torba reportera i podcastera

Identyfikacja wizualna: Klaudia Węgrzyn

Media społecznościowe "Biuletynu Polonistycznego":

- <https://www.facebook.com/BiuletynPolonistyczny/>
 - https://twitter.com/B_Polonistyczny
 - <https://www.youtube.com/@biuletynpolonistyczny8801/>
 - <https://www.instagram.com/biuletyn.polonistyczny/>
-

Linki:

- <https://www.spreaker.com/episode/dzisiaj-wszyscy-jestesmy-humanistami-cyfrowymi-spotkanie-z-cezarym-rosinskim--68674367>
- <https://www.youtube.com/watch?v=Red3cyDQ8EE>
- <https://open.spotify.com/episode/6eYW8iPz3FfpOWoZlQTbYt?si=3xYbBLFFQsi4Tc9kzR3qyA>

Słowa kluczowe: polonistyka, Nauka dla Społeczeństwa, humanistyka cyfrowa, podcast, Polonistyka zaangażowana, kompetencje polonisty

Rozmówca: Piotr Bordzoł

Rozmówca: Cezary Rosiński